

Ärende: VN/4099/2024

Begäran om utlåtande: Arbetsgruppens betänkande om regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av upphandlingslagen, försörjningslagen och 6 b § i straffregisterlagen

Lausunnonantajan lausunto

Propositionens allmänna mål och mål

Vad anser ni om propositionens allmänna mål och syften? Uppnår propositionen regeringsprogrammets allmänna mål om besparingar och ökad konkurrens?

-

Beredning av upphandlingar

Syftet med de förslag som gäller beredningen av upphandlingar är att öka omsorgsfull beredning av upphandlingar, användningen av marknadskartläggningar samt konkurrensen vid offentlig upphandling. Målet är att få mer utbud och besparingar. I den lösning som föreslås i arbetsgruppens betänkande har man samtidigt strävat efter att säkerställa att den är ändamålsenlig med tanke på den praktiska upphandlingsverksamheten.

-

- Hur väl främjar förslaget till 65, 75, 124 och 125 § i upphandlingslagen användningen av marknadskartläggning och en omsorgsfull beredning av upphandlingen?

-

- Är de föreslagna medlen lämpliga för att uppnå dessa mål?

-

Begränsning av användningen av anknutna enheter

Vad anser ni om det krav på minimiinhav av anknutna enheter som föreslås i propositionen? Anser ni att det är ändamålsenligt och genomförbart?

Enligt regeringens planer måste en kommun äga minst tio procent av ett bolags aktier för att kunna utnyttja dess tjänster. I praktiken skulle detta innebära en nedmontering och omorganisation av många kommunala tjänster som är viktiga för kommuninvånarna, såsom avfallshantering, måltidsservice, IKT och underhåll. I arbetsgruppens betänkande föreslås en kort övergångsperiod för ändringarna. Övergångsperioden föreslås vara 2,5 år för bolag inom avfallssektorn och 1,5 år för andra bolag. Det är inte motiverat att införa en kategorisk gräns på minst tio procents ägande. Det bestämmande inflytande som avses i lagstiftningen förutsätter inte innehav av en viss storlek, vilket nu föreslås i revideringen av upphandlingslagen.

Konkurrens- och konsumentverket, som övervakar att marknaden fungerar, har i sin utredning konstaterat att det inte är motiverat att införa en kategorisk ägaravgränsning för att marknaden ska fungera. Enligt verkets utredning skulle den föreslagna avgränsningen sannolikt öka kostnaderna för den offentliga sektorn, eftersom den inte i tillräcklig utsträckning beaktar skillnaderna mellan olika sektorer, regioner, upphandlande enheter och anknutna enheter.

I synnerhet små och avlägsna kommuner hamnar i en svår situation både på grund av brist på kompetent arbetskraft och på grund av ett svagt marknadsläge. Tjänster som produceras eller köps via anknutna enheter är ett ekonomiskt och hållbart sätt för små kommuner att tillhandahålla tjänster i samarbete med andra kommuner. I synnerhet i avlägsna regioner är anknutna enheter viktiga kompetenskluster som spelar en viktig roll i regionens utveckling.

Under beredningen av ändringen av upphandlingslagen har förslaget ekonomiska konsekvenser inte utretts för vare sig kommunerna eller andra aktörer.

Kommunens rätt att besluta om tillhandahållandet av sina tjänster hör till den kommunala självstyrelsen enligt 121 § i grundlagen. Den grundlagsenliga rätten kan begränsas endast av synnerligen vägande skäl. Några grunder för den föreslagna begränsningen har inte framförts i utkastet till regeringspropositionen.

Vilka konsekvenser anser ni att det föreslagna minimikravet på anknutna enheters ägarandel har?

-

- Om ändringen av anknutna enheter genomförs på det föreslagna sättet, vilka åtgärder och kostnader föräns sannolikt av ändringen med tanke på de olika branscherna och allmänt i den organisation som ni företräder?

-

- Vilka åtgärder tänker er organisation vidta som ägare till en anknuten enhet till följd av bestämmelserna om minimigränsen för ägande? (fortsätter verksamheten på marknadsvillkor, upplöses bolaget, upplöses bolaget, vidtas andra åtgärder?)

-

- Vilka ekonomiska eller andra fördelar medför ändringen sannolikt?

-

Anser ni att de föreslagna övergångsperioderna för anknutna enheter är tillräckliga? Hur mycket tid behövs det för ändringarna?

-

- Vilka åtgärder som kräver en övergångsperiod föränsleder skrivningen om anknutna enheter?

-

I de avvikande åsikter som bifogats betänkandet har det föreslagits undantag från kravet på anknutna enheters ägarandelar. Bör det föreskrivas om undantag från kravet? Vilka undantag är ändamålsenliga?

-

Säkerhet och försörjningsberedskap

Motsvarar propositionen era behov i fråga om säkerhet och försörjningsberedskap? Är den föreslagna

ändringen ett tillräckligt sätt att säkerställa att säkerheten förverkligas under upphandlingens livscykel med beaktande av ramvillkoren i EU:s upphandlingsdirektiv samt övriga bestämmelser om säkerhet och försörjningsberedskap?

-

Slopande av kravet på straffregisterutdrag

Syftet med förslaget om att slopa den obligatoriska användningen av straffregisterutdrag är att göra upphandlingsförfarandena smidigare och minska den administrativa bördan.

-

- I vilken utsträckning påverkar ändringen den administrativa bördan för de upphandlande enheterna å ena sidan och anbudsgivarna å andra sidan och främjar dessa mål?

-

Annonsering av upphandlingar

Vad anser ni om ändringarna i annonseringen om upphandlingar? Ökar de föreslagna ändringarna transparensen vid upphandling på ett ändamålsenligt sätt?

-

Övriga kommentarer

-

Palmroos Petra
Pargas stad

Mannström Petra
Pargas stad